

ضرورت تغییر استراتژی ناتو در افغانستان

رحیم حمیدی

از افغانستان گفته است. این در حالی است که در انتخابات قبلی ایالات متحده آمریکا جنگ افغانستان و حضور نیروهای این کشور در افغانستان به عنوان یکی از مهمترین مسائل مطرح بود. افکار عمومی آمریکا تمایل به ادامه جنگ در افغانستان ندارد. به همین خاطر، کاندیدان ریاست جمهوری این کشور سخنی در مورد حضور و جنگ در افغانستان نمی زند. به دیگر سخن، سخن گفتن در مورد ادامه جنگ در افغانستان به عنوان یک نقطه منفی مطرح است. به همین خاطر، هیچ یک از کاندیدان ریاست جمهوری سخن در این مورد نمی گوید.

با این وجود، ایالات متحده آمریکا و ناتو برای پیروزی در افغانستان نیازمند بازگشت دوباره به این کشور است. اکنون گروه طالبان به عنوان یک رقیب جدی در برابر حکومت افغانستان مطرح است. سقوط حکومت افغانستان به معنی شکست آمریکا و ناتو در افغانستان است. این شکست می تواند هزینه سنگین بر این اعضای سازمان ناتو وارد نماید.

در کوتاه مدت شاید تغییرات بنیادی در سیاست ناتو در افغانستان به وجود نیاید. اما در دراز مدت این سازمان مجبور به تغییر استراتژی خود است. با این حال، تغییر استراتژی نیازمند بازنگری در نقش گذشته این سازمان است تا اشتباهات خود را فهم کند. بازگشت گروه طالبان تا حدودی زیادی نتیجه اشتباهات ناتو، ایالات متحده آمریکا و حکومت افغانستان است.

بنابراین، دست یابی به صلح به زودی متصور نیست. زیرا، گروه طالبان بیشتر انگیزه برای جنگ دارد تا صلح. حملات مرگ بار این گروه در فصول زمستان و بی توجهی به دعوت حکومت افغانستان و پاکستان به شرکت در گفتگوی مستقیم با حکومت افغانستان همه نشانگر آن است که این گروه انگیزه برای صلح ندارد. در چنین وضعیتی ناتو باید تغییر در استراتژی خود به وجود آورد تا سقوط حکومت افغانستان را شاهد نباشد و در عین حال، اولین شکست خود را تجربه نکند.

چهار جانبه هیچ اطلاعی ندارد. در چنین وضعیتی سازمان ناتو چه نقشی می تواند بازی نماید. باور نگارنده این است ناتو و هیچ کشور دیگری انگیزه برای جنگیدن با گروه های مخالف مسلح دولت افغانستان ندارد. آنها به حضور خود در افغانستان ادامه خواهد داد. با این حال، نقش آن ها تغییر نخواهد کرد. ایالات متحده آمریکا که پای ناتو را در افغانستان کشانده است انگیزه برای ادامه جنگ در افغانستان ندارد. باراک اوباما، رئیس جمهور ایالات متحده آمریکا وقتی قدرت سیاسی را به دست گرفت به مردم آمریکا وعده داد که تا پایان مأموریت خود نیروهای آمریکایی را از عراق و افغانستان خارج خواهد کرد. او تا هنوز اگر چه موفق به این کار نشده است اما، وعده به خروج نیروها نشان این مسئله است که اداره او برنامه و انگیزه برای ادامه جنگ علیه گروه های مخالف مسلح دولت افغانستان ندارد. در کنار این مسئله، افغانستان در کمپاین انتخاباتی کاندیدان دو حزب مطرح ایالات متحده آمریکا هیچ جایگاه ندارد. تا هنوز هیچ یک از کاندیدان مطرح دو حزب سخن

بیان داشته است اگر در زمستان پیش رو، گفتگوی صلح به نتیجه نرسد سال پیش رو به یک و نیم دهه نتواند در برابر حکومت افغانستان چالش بزرگ خلق نماید. دقیقاً زمانی که نقش ناتو در افغانستان تغییر نمود و مسئولیت این گروه مشوره دهنی و آموزش نیروهای امنیتی افغانستان شد گروه طالبان حملات خود را تشدید کرد. این گروه طالبان حملات خود را تشدید بخشید. سال ۲۰۱۴ و سال ۲۰۱۵ برای نیروهای امنیتی کشور خوین بود. در سال ۲۰۱۴ گروه طالبان اگر چه حملات خود را تشدید بخشیده بود با این حال توانست مناطق تحت کنترل حکومت را به صورت جدی مورد تهدید قرار دهد. در سال ۲۰۱۵ اما، این گروه توانست تهدیدات بزرگ و جدی به وجود آورد. نمونه های آن کنترل نمودن نیروهای امنیتی به ترک ولسوالی داند ولسوالی سنگین ولایت هلمند، جنگ شدید در ولایت بغلان و در نهایت وادار نمودن نیروهای امنیتی به ترک ولسوالی موسی قلعه، نورزاد و سنگین ولایت هلمند. اکنون، سخنان ها بر سر گفتگو با گروه طالبان است. مقامات در کابل و فرماندهان پیشین نیروهای بین الملل در افغانستان

دیروز، جنرال جان نیکسون به عنوان فرمانده جدید نیروهای ناتو در افغانستان رسماً آغاز به کار کرد. قبل از این، جنرال جان کمبل فرماندهی نیروهای ناتو در افغانستان را به عهده داشت. در وضعیت کنونی که میزان نیروی ناتو از ۲۵ هزار نفری می تواند در تأمین امنیت افغانستان بازی نماید. آیا تغییر در فرماندهی این سازمان در افغانستان منجر به تغییر استراتژی این سازمان در افغانستان خواهد شد؟ در نوشتار کنونی سعی می کنم این پرسش ها را پاسخ گویم.

با حمله القاعده بر برج های دوقلوی تجارت جهانی در نیویورک ایالات متحده آمریکا و ناتو بر افغانستان حمله نمودند. ناتو از آغاز حمله تا کنون نقش مهم در تأمین امنیت افغانستان داشته است. با این حال، نقش این سازمان در با آغاز خروج نیروهای بین المللی و واگذاری مسئولیت امنیتی تغییر کرده است. این سازمان دیگر نقش تأمین امنیت افغانستان را به عهده ندارد بلکه نقش این گروه به آموزش و مشوره دهی خلاصه می شود. اکنون این سازمان تنها نقش مشورتی و آموزشی در افغانستان دارد. تنها در روزهای سخت و دشوار به کمک نیروهای امنیتی افغانستان شتافته است. در زمانه ای که ولایت کندز از کنترل نیروهای امنیتی حکومت افغانستان خارج شد و گروه طالبان آن را تحت کنترل خود در آوردند. نیروهای ناتو در بازی گیری شهر قندوز به نیروهای امنیتی افغانستان کمک نمودند. همچنین نیروهای ناتو برای خارج کردن نیروهای امنیتی کشور از محاصره طالبان در ولایت هلمند نیز دست به کار شدند.

قبل از واگذاری مسئولیت های امنیتی به نیروهای امنیتی افغانستان این سازمان در اکثر ولایات کشور حضور داشتند و تأمین امنیت کشور مسئولیت مستقیم این سازمان بود. در عین حال، نیروهای این سازمان اعضای شبکه القاعده را نیز مورد پیگرد قرار می داد. در بسیی موارد، حامیان شبکه القاعده یعنی گروه طالبان را

سرمقاله

آمادگی سه جانبه؛ آیا دولت افغانستان آماده است؟

محمد رضا هویدا

با تحولاتی که اتفاق افتاده و یا در حال اتفاق افتادن است، ماه مارچ، ماهی پر از رویدادهای مهم خواهد بود. در چهارمین نشست گفتگوهای چهار جانبه، هفته اول ماه مارچ، زمان آغاز گفتگوهای رو در روی صلح میان نمایندگان دولت افغانستان و گروه طالبان یاد شده بود. در وسط هفته، لوی درستیژ ارتش چین در سفری به کابل، با رئیس جمهوری و مشاور امنیت ملی او درباره همکاری های نظامی چین با افغانستان دیدار و گفتگو کرده است. هر چند او از کمک هفتاد میلیون یورویی چین به افغانستان خبر داد، اما حضور او در افغانستان، با پروسه صلح که اکنون با رهبری گروه چهار جانبه برگزار خواهد شد، ارتباط مستقیمی دارد.

دیروز نیز، جنرال راحیل شریف، رئیس ستاد ارتش پاکستان در یک سفر از قیبل اعلام نانشده، به بهانه شرکت در مراسم معرفی فرمانده جدید نیروهای بین المللی در افغانستان، وارد کابل شد و با رئیس جمهوری افغانستان دیدار و گفتگو کرد.

جنرال نیکولسن، به تازگی ازسوی مجلس سنای آمریکا بعنوان قوماندان مأموریت حمایت قاطع و نیروهای آمریکا در افغانستان تأیید گردید و این جنرال چهارستاره امریکایی، دیروز رسماً در مراسم ویژه ای معرفی شد و آغاز به کار کرد. مهمترین کار نیکولسن با شروع گفتگوهای مستقیم صلح آغاز خواهد شد.

بدین ترتیب، سه جانبه گروه چهار جانبه آمادگی خود را برای آغاز گفتگوهای مستقیم میان نمایندگان افغانستان و طالبان نشان داده اند. چین، آمریکا و پاکستان حضور و جدیت خود را نشان داده اند. اما آنچه باقی می ماند، دولت افغانستان و طالبان است. دولت افغانستان، هیچ تکانی به خود نداده است. استانکزی به عنوان فرد مورد حمایت رئیس جمهوری همچنان به عنوان سرپرست انفاى وظیفه می کند. ریاست امنیت ملی نیز با یک سرپرست دیگر کار می کند و وزارت داخله نیز سرنوشته مشابهی دارد. هیچ نشانه ای مبنی بر بهبودی در وضعیت دولت در قبال مسایل امنیتی به چشم نمی خورد. سیاست نظامی و امنیتی دولت با هیچ معیار و استندارد قابل قبولی برابر نیست. سراسر بلاتکلیفی و عدم هماهنگی و شکت و بی برنامهگی به چشم می خورد. شورای عالی صلح نیز که به تازگی با افراد جدیدی معرفی شده به کار آغاز کرده است، نیز مطمئناً نه برنامه ای خواهد داشت و نه راهکاری برای رسیدن به صلح.

از سوی دیگر، طالبان، نیز تا هنوز تصمیم نهایی خود را اعلام نکرده اند. طالبان که بعد از مرگ ملا عمر به دسته های گوناگونی تقسیم شده اند و هر کدام تا مرز جنگ و خونریزی با گروه دیگری پیش رفته اند، یک طرف مذاکره مستقیم خواهد بود.

در چنین وضعیتی، حتماً اگر با فشار و میانجی گری های منطقه ای و بین المللی، مذاکرات مستقیم میان نمایندگان دولت افغانستان و گروه طالبان برگزار شود، چه انتظاری می توان از آن داشت؟ حکومت افغانستان باید پیش از هر اقدامی، به شکل و شمایل خود نگاهی بیاندازد. بسا چنین وضعیتی رفتن در پای میز مذاکره، چه دستاوردی می تواند برای افغانستان داشته باشد.

فرض کنیم که گفتگوهای صلح آغاز شود، و حکومت درگیر در معرفی و رای اعتماد گرفتن به وزرای خود باشد و وزرا نیز مصروف چانه زنی با کلا، و کلاً نیز مصروف چانه زنی برای گرفتن امتیازات بیشتر و ....

دولت افغانستان باید عملاً آمادگی خود را برای نشستن بر میز مذاکره نشان دهد. و گرنه راهی جز امتیاز دادن به طالبان نخواهد داشت.

تا کنون برنامه های متعددی برای رسیدن به صلح در افغانستان و منطقه به آزمایش گرفته شده تا طالبان را با دولت افغانستان رو در رو بنشاندند و جنگ در افغانستان خامه یابد، اما همه آنها به شکست مواجه شده اند. همه تدابیر حکومت حامد کرزی برای صلح با طالبان نقش بر آب شد. هیچ دستاوردی از آن همه هزینه و تلاش و امتیاز دادن، جز تقویت طالبان و گسترش حوزه نفوذ طالبان از جنوب به شمال نداشته است. بدینین ها به برنامه های صلح از جانب حکومت حامد کرزی، بی مورد نبوده و همان گونه که انتظار می رفت، سیاست های بی پشتوانه دولت گذشته، طالبان شکست خورده را به قوی ترین نیرو در مقابل دولت افغانستان و حامیان بین المللی اش مبدل ساخت. اکنون نیز اگر کار به همین منوال پیش برود، آمیدی به رسیدن به صلح و ثبات پایدار نمی توان داشت.

چای سبز می نوشیدند و تفنگ در کنار خود داشتند، آن شبان هندوکش نزدیک آبخیز، یک سوارکار دستار به سر که دربرف راه می پیوند آمد؟ (...) تل های عظیم شن که باد به صورت موج شکل می دهد، خیابان های هرات که عطر گل سسرخ که یک پیرمرد می بوید شما را سرمست می کند، یا درهای میخ کوبی شده، به رنگ آبی آسمانی، خانه های اعیانی شما را وسوسه می که ساق پای سپید پوش زنی کاملاً پوشیده درزیر چادری تاخورده، که نگاهی از یک قاب توری به شما دوخته می شود» (نیکول زند، لوموند، ۹ دسامبر ۱۹۸۰).

«سرخستی سرمای زمهریری، توفان های سوزان شن»

«افغان ها به زندگی در شرایط سخت، ایستادگی در برابر طبیعت خشن، سرمای زمهریری و توفان های سوزان شن عادت دارند (...) درجامعه کوچک ما هماهنگی شگفت انگیزی وجود دارد. مجاهدین طی روزهای متمسادی از چا نمی جنبند و با این حال تقریباً هیچ برخوردی بین آنها پیش نمی آید (...) کسی که خلقت تنگ شود، سریعاً خوش خلقی خود را بازمی یابد و این گرمابخش گروه است» (کاترین شاتار، لوموند، ۲۰ مه ۱۹۸۵).

۲. رزمندگان باورمند

درمیان فرانسوی هایی که روزه روز کمتر مذهبی هستند و غالباً به لیبرالیسم فرهنگی گرایش دارند، و افغان های سنت گرا، که هم توسط عربستان سعودی و هم ایران حمایت می شوند، شباهت و هماهنگی امری رایج نیست. از این رو، معرفی مجاهدین به عنوان مردمی ساده و باورمند که به سنت های نیاکانی و همبستگی روستایی خود وابستگی دارند اهمیت می یابد. رودروسی غالباً مرگبار بین طایفه ها و قبیله های ضد شوروی به عنوان شیوه ای دلپذیر و بی نظم از نبرد، همانند روستاهای فرانسوی علیه لژیون های امپراتوری روم معرفی می شود. اسلام بدون «سیاسی کاری افراطی و جوش و خروش مانند ایران» انواع مختلف را مخلوط نکنیم. در تهران بنیادگرایی مربوط به آزادی مردم کوچک و بازار درشهرها، پس از ۲۰ سال هذیان جنون آمیز و اسراف کاری و ضدغریبی سازی زننده است. در افغانستان فقط سنت است و بس. ازسیاسی کاری افراطی مانند ایران و حرارت زیاد به خرج دادن خبری نیست، غربت و محبت مذهبی همواره وجود دارد (...) کوه نشینان و جهاد کنندگان درراه خدا باورمند هستند». (پی بر بلاتشه، نول ایژروتور، ۷ جنوری ۱۹۸۰).

«به باور من انقلاب اسلامی خمینی اثر زیادی بر هردف افغان ها داشت. اما مقاومت افغان تندروی جنبش انقلابی ایران را ندارد و جریان های فرقه گرا در آن خیلی در اقلیت دربرف راه می پیوند آمد؟» (ژان کریستف ویکتور، اخبار افغانستان، دسامبر ۱۹۸۳).

دیروز قهرمان، امروز بربر هنگامی که جهادگران دوستان ما بودند

منبع: لوموند دیپلماتیک / قسمت دوم

درخشان ترین ها» «هندوکش از شمال شرقی تا جنوب غربی سربرافراشته و ارتفاع ۵ هزارمتری حاصل خیزترین، بسا زیرباتر میوه ها، رنگارنگ ترین لباس ها، درخشان ترین بازارها و دانه های در شمال و جنوب با بیابان هایی از ماسه های طلایی است». (زوبر لوکوئر، مجله فیگارو، ۱۲ جنوری ۱۹۸۰).

«ریش های سیاه، بینی های عقابی و نگاه های نافذ»

«آنها با ریش های سیاه، بینی های عقابی و نگاه های نافذ هیبت انگیز خود یادآور درندگان هستند. آنها جنگجو به دنیا آمده اند، نسبت به زور، سرما و خستگی بی تفاوت اند. موجوداتی از جنس دیگرند که نسبت به انزوا، گرسنگی و مرگ حساس نیستند. با تفنگ های کهنه انقیله، مدل ۱۹۱۸، مگس را از فاصله ۸۰۰ متری می زنند. تاریخ نشان داده که هیچ ارتش خارجی و حتی داخلی نتوانسته آنها را شکست دهد (... این انباشت پیروزی ها و کشتار جمعی دشمنان موجب غرور و تکبر ایشان است که امروز همچنان به ۱۷ میلیون افغانی این باور را می دهد که به زودی در کمینگاه هایشان در بام دنیا، جایی که کیبلینگ «هردی که می خواست شاه بشود» را خلق کرد، مدافعانش همچنان پیروزمند خواهند بود». (ژروم مارشاند ابا ژان نولی، لویون، ۲۱ جنوری ۱۹۸۰).

«چه برسراین سوارکاردستاربه سرکه دربرف راه می پیوند آمد؟» «آن کاروانیان پشتونی که دریک چایخانه

پیروزی بر کمونیسم هدف همگانی مردمی در فرانسه نبود. برای این که هدف افغان های میهن پرست و درعین حال سنتی از حمایت پرشمارتری برخوردار شود، رسانه های بزرگ به آن مفت ماجراجویی و جستجوی بهشت گمشده می دهند. جلب توجه به نبرد افغان در یک چهارچوب جغرافیایی دلپذیر، با دریاچه های زلالی که نگاه را به سوی خود می کشد آسان تر است. مناظرپذیر (و سنت های) افغانستان نسلی غربی که در سال های دهه ۱۹۶۰ به بلوغ رسیده، در رویای پیومدن کشورهای شرقی بوده و گاه از آن برای رفتن به کاتماندو گذر کرده را مسحور می کند. بازگشت به طبیعت، ارزش های واقعی، «کوهستان های زیبا و سرسخت». افغانستان چون یادهر تمدن مدرن، مادی گرا و تاجر مسلک است. «آن قدر زیبا است که فراموش می شود جنگ است» «مانند یک قصه عشق آغاز می شود. تقریباً همه آنها به افغانستان رفته اند. از نخستین سفر کاملاً مجذوب شده اند. آن را توصیف می کنند: «مکانی عالی در دوردست که در آن از راه آهن و صنعت خبری نیست». فضا است و آزادی: «هیچ افغانی به شما نگاه نمی کند، ناراحتان نمی کند». ایزابل ادامه می دهد: «گاه آن قدر زیبا است که فراموش می شود جنگ است». (دانیل ترامار، لوموند، ۱۹ دسامبر ۱۹۸۴).

«حاصل خیز ترین ها، رنگارنگ ترین ها،

مانند بریگادهای بین المللی، «افغان های فرانسه در لوموند ۱۹ دسامبر ۱۹۸۴، دانیل ترامار از چند فرانسوی که «با مقاومت افغان کار می کنند» نام برد. در آن زمان هیچ هراسی ازاین وجود نداشت که این رزمندگان خارجی بران تجربه جنگ «آدیگال شده» به کشور خود بازگردند.

«این دوستی فرانسوی - افغان است: دوستی که به دوست خود کمک می کند (... فرانسوا مانند ایزابل زبان فارسی یادگرفته است. تابستان امسال، با گذر از مرز، ۶ شبانه روز، گاه در گل و لای، به طور مداوم پیاده روی کرده است.»

کلود کورس هم سه نوبه خود یک گزارش مجله فیگارو را در ۱۹ دسامبر ۱۹۸۷ به پزشکان، کارشناسان کشاورزی و مهندسان فرانسوی که به افغان ها کمک می کردند اختصاص داده و در آن گزارش از مقاومت فرانسه یاد کرده بود.

«ریش، عمامه و چشمان گریزان: این نمونه های فرانسوی های افغانستان هستند. درمیان آنان، یک ملوان اهل برتون متخصص در پادهای پولیتزی، که بنابر تمایل خود به کارشناس کشاورزی کوهستانی مردمی که با جهت یاد زندگی می کنند بدل شده است! (... این درخت زندگی (شاه بلوط) منبع ارزشمند غذایی نماد امید مردمی ملی گرا و متحد علیه اشغال گر کمونیست است، همچنان که چوپان های کرس کاستانیسیا درساق علیه ارتش اشغال گر بودند.»

۲. چشم انداز زیبایی گرمسیری

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.

هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود.

مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله ییانتگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا
مدیر مسول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفیظ الله زکی
کاریکاتورست: خالق علی زاده

دیزاین: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷ - ۱۳۷

افغانستان
The Daily Afghanistan

Outlook
AFGHANISTAN
The Leading Independent Magazine